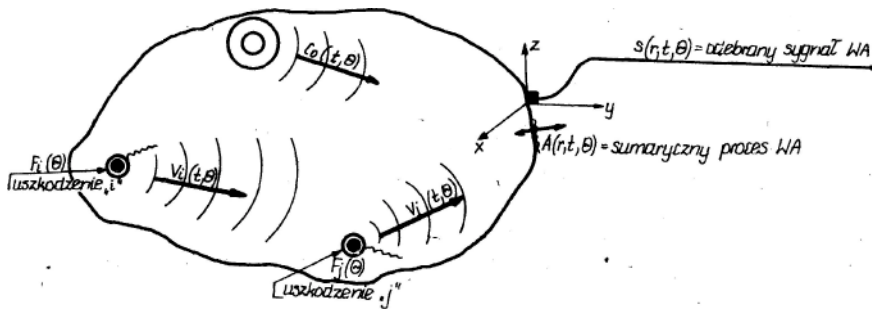

3.2.2. Model obserwacji diagnostycznej obiektu - sygnał WA

Weźmy pod uwagę konstrukcję maszyny, którą możemy zmodelować układem mechanicznym o ciągłym rozkładzie masy, sztywności i tłumienia (współrzędna r), w którym zachodzą zjawiska TWA, takie jak zmęczenie objętościowe, powierzchniowe, fretting, zużycie cierne itp. Zjawiska te związane są ruchomymi i nieruchomymi elementami i podzespołami maszyny. Krzywe życia tych elementów oznaczmy przez $F_i(Y)$, $i=1, \dots, n$. Uszkodzenia te, każde z osobna, są źródłem pierwotnego procesu WA, tj. $V_i(t, Y)$, który rozprzestrzenia się w postaci drgań po konstrukcji maszyny doznając przekształceń czasowych „ t ”, widmowych „ f ” przez wielo rezonansową charakterystykę. Pierwotną przyczyną ruchu, drgań i innych zjawisk TWA w układzie maszyny są wymuszenia ruchowe typu obrotów itp.; związane z konstrukcyjną realizacją funkcji celu maszyny. Te wymuszenia ruchowe dają tzw. drgania znamionowe $c(r, t, Y)$, których poziom i skład widmowy zależy od typu maszyny. Przykładowo drgania znamionowe sprężarki tłokowej są diametralnie różne od sprężarki wirowej. Ta suma wymuszeń i odpowiedzi WA konstrukcji daje w pewnym miejscu odbioru proces WA, który oznaczmy przez $A(r, t, Y)$. W tym miejscu odbioru ulokowany jest przetwornik proces-sygnał (np. przetwornik przyspieszeń drgań), na którego wyjściu notujemy sygnał elektryczny $s(r, t, Y)$. Nakreślona wyżej sytuację modelową obserwacji diagnostycznej maszyny przedstawia poglądowo rysunek 3.2. Celem zmodelowania ilościowego odebranego sygnału $s(r, t, Y)$ zdefiniujemy impulsowe funkcje przejścia od miejsca i -tego uszkodzenia do punktu odbioru, czyli $h(r_i, t, Y)$, gdzie $r_i = r_i(x_i, y_i, z_i)$ jest wektorem poprowadzonym od miejsca odbioru do strefy generacji procesu WA. Jak wiadomo, odpowiedź konstrukcji (ogólnie układu mechanicznego), na dowolne wymuszenie jest splotem pobudzenia $V_i(t, Y)$ i impulsowej funkcji

Rys.3.2. Model obserwacji diagnostycznej korpusu maszyny

przejścia $h(r_i, t, Y)$. Tak więc sygnał odebrany przez przetwornik w początku układu współrzędnych zgodnie z powyższym i rysunkiem 3.2 będzie:

$$\begin{aligned}
 s(r, t, \Theta) &= \sum_{i=1}^n \int_0^{\infty} h(r_i, t - \tau, \Theta) V_i(\tau, \Theta) d\tau + c(r, t, \Theta) + n(r, t, \Theta) = \\
 &= \sum_{i=1}^n h(r_i, t, \Theta) \otimes V_i(t, \Theta) + c(r, t, \Theta) + n(r, t, \Theta),
 \end{aligned}
 \tag{3.2}$$

gdzie: gwiazdka $\otimes$ oznacza operator splotu po czasie dynamicznym t , $c(r,t,Y)$ = sygnał znamionowy odebrany przez przetwornik, $n(r,t,0)$ = zakłócenie - szum, nieodmiennie związany z każdą obserwacją i działalnością poznawczą człowieka. Interpretacja tej składowej szumowej może być bardzo elastyczna, od szumu nie koherentnego z żadnym pierwotnym sygnałem uszkodzenia $V_i(t,Y)$, aż do przypadku, gdy wszystkie sygnały uszkodzeń, z wyjątkiem jednego poszukiwanego, są przeszkadzającym zakłóceniem. Widać na tym przykładzie subiektywność pojęcia informacji użytecznej i szumu, zmienną w zależności od celu diagnozowania.